

Bilag til forsvarsministerens
skrivelse af 8. APR 2005

(L 54 - spørgsmål nr. 1)

Spørgsmål nr. 1:

” Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 11 marts 2005 fra Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, jf. bilag L 54 - bilag 5, L 55 - bilag 4 og L 56 bilag 4.”

Svar:

I brev af 11. marts 2005 fra Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre foreslås det, at anvendelsesområdet for lovforslagets § 36 udvides fra ”væbnet konflikt” til ”væbnet konflikt samt hel eller delvis besættelse”. Endvidere ønsker centret gerningsbeskrivelsen i lovforslagets § 36 præciseret eventuelt ved optagelse af en fodnote til loven, hvor der henvises til samtlige relevante traktater og disses offentliggørelsessted i Lovtidende C.

For så vidt angår spørgsmålet om udvidelsen af anvendelsesområdet for lovforslagets § 36 skal følgende bemærkes:

Som det tidligere har været anført blandt andet i forbindelse med spørgsmålet om straf for overtrædelse af FN's torturkonvention, jf. min besvarelse af spørgsmål nr. 20 og 22 samt i Forsvarsministeriets notat af 3. marts 2005 om spørgsmål stillet under møde i Det Udenrigspolitiske Nævn den 25. januar 2005, punkt 1, indebærer bestemmelserne i straffeloven, særligt bestemmelserne om blandt andet vold, ulovlig tvang, trusler om vold mv., seksuelle krænkelser samt forbrydelser begået i offentlig tjeneste, gældende militær straffelovs § 25 (lovforslagets § 36) og gældende militær straffelovs § 15 (lovforslagets 27) og samspillet mellem disse, at alle overtrædelser af krigens folkeret vil kunne straffes efter gældende lovgivning.

Selvom militær straffelovs § 25 (lovforslagets § 36) kun er gældende under væbnet konflikt, er dette altså ikke til hinder for, at overtrædelser af krigens folkeret og internationale menneskerettigheder, som Danmark er forpligtet til at kriminalisere, og hvor der ikke foreligger væbnet konflikt, kan straffes. Sådanne overtrædelser vil være omfattet af straffelovens bestemmelser med de deri indeholdte strafferammer og/eller militær straffelovs § 15 (lovforslagets § 27).

Har en militært tjenstgørende for eksempel i strid med 4. Genèvekonvention begået vold mod en tilbageholdt person, under omstændigheder, hvor den 4. Genèvekonvention finder anvendelse, og hvor dette ikke er sket under væbnet konflikt, vil militær straffelovs § 25 (lovforslagets § 36, stk.2) ikke finde anvendelse. Derimod vil straffelovens voldsbestemmelser være anvendelige på forholdet. Hvis der i det konkrete tilfælde ikke kan siges at fo-

religge egentlig vold, men derimod en adfærd, som ikke er i overensstemmelse med den måde, hvorpå militært tjenstgørende skal behandle den pågældende person, vil forholdet være omfattet af militær straffelovs § 15 (lovforslagets § 27).

På denne baggrund ses intet behov for at udvide anvendelsesområdet for lovforslagets § 36.

For så vidt angår gerningsbeskrivelsen i lovforslagets § 36, stk. 2, svarer formuleringen til gældende militær straffelovs § 25, 2. punktum.

I betænkningen om den militære straffelov, retsplejelov og disciplinarlov nr. 1435/2004 angiver et enstemmigt udvalg på siderne 287 - 89 en nærmere argumentation for netop at fastholde lovforslagets nuværende formulering. Det fremgår blandt andet af denne, at bestemmelsen er og også skal være tilstrækkeligt bredt formuleret til at kunne dække både gældende og fremtidige forbud. Det anføres samtidigt, at dette er særdeles relevant på grund af den stadige udvikling af krigens folkeret, for eksempel totalforbuddet mod brug af anti-personelminer. Endelig peges der i betænkningen på, at § 7, stk. 2, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention kan ses som en menneskeretlig accept af, at klar lovhjemmel i national lovgivning som forudsætning for strafferetlig forfølgning ikke er menneskeretlig nødvendig i relation til visse meget alvorlige, internationale forbrydelser, idet der netop er tale om handlinger, der allerede er kriminaliseret ifølge de af civiliserede nationer anerkendte almindelige retsprincipper, jf. også Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer.

Alternativet til den nugældende formulering vil, som det også anføres i betænkningen, være en opregning af alle mulige overtrædelser af krigens folkeret og vil blive meget omfattende, ligesom den i alle tilfælde vil skulle afsluttes med en opsamlingsbestemmelse svarende til den nuværende formulering af lovforslagets § 36, stk. 2.

Efter Forsvarsministeriets opfattelse vil dette ikke være muligt umiddelbart at gennemføre, idet et større analysearbejde først vil skulle iværksættes og gennemføres med henblik på at få fastlagt nogle ensartede principper for hvilke overtrædelser af krigens folkeret, der skulle opregnes, og hvilke der eventuelt vil kunne henføres til en opsamlingsbestemmelse. Bestemmelsen vil endvidere få et omfang, som næppe vil stemme med normal dansk retstradition for formulering af straffebestemmelser.

Af ovennævnte grunde, herunder indstillingen fra et enigt udvalg bestående af juridiske eksperter, blandt andet i folkeret, finder jeg ikke behov eller mulighed for at imødekomme ønsket om en anden formulering af lovforslagets § 36, stk. 2.